

Aan alle leden van de gemeenteraad
Amstel 1
1011 PN Amsterdam

BRANDBRIEF

Amsterdam, 6 maart 2023
Betreft: wijziging sluitingstijden en ander gemeentebestuur

Geachte raad, geachte raadsleden,

Op 14 december 2022 diende BIZ Burgwallen namens haar leden een raadsadres in inzake de voorgenomen wijziging van de sluitingstijden van horecabedrijven en raambordelen op de Wallen. Een week later, op 21 december 2022 vond tijdens een vergadering van uw raad de behandeling plaats van ons raadsadres.

Voordat de raad aan een inhoudelijke bespreking van alle in het raadsadres genoemde punten toekwam, bleek iemand te hebben voorgesteld ons raadsadres 'in handen van het college van burgemeester en wethouders te stellen ter afhandeling'. En zo geschiedde ook, met meerderheid van stemmen, waardoor onze uitgebreid gemotiveerde kritiek op de ondoordachte en onbegrijpelijke maatregelen onbesproken bleven. Zie onderstaand screenshot van de betreffende raadsvergadering van 21 december jl..

14 Raadsadres van BIZ Burgerwallen
inzake wijziging APV VN2022-044120

Voorgesteld wordt dit raadsadres desgewenst te betrekken bij de behandeling van het agendapunt, Wijzigen APV in verband met het creëren van een bevoegdheid voor de burgemeester tot het vaststellen van beperkte openingstijden voor horeca – en prostitutiebedrijven en het instellen van schenktijden, en in handen van het college van burgemeester en wethouders te stellen ter afhandeling

Het is weliswaar aan de raad om te bepalen op welke wijze zij met een raadsadres wenst om te gaan. De gemeenteraad heeft echter ook een controlerende taak, waaronder het controleren van het college van burgemeester en wethouders die alles in het werk lijken te stellen om de Wallen te ontdoen van haar oorspronkelijke en eeuwenoude functie als een plek van plezier en vermaak.

Het bestuur van BIZ Burgwallen kan zich niet aan de indruk onttrekken dat de beslissing om de beantwoording van het raadsadres over te laten aan het college reeds vooraf, achter de coulisse is genomen. Dat scheelt weer leeswerk voor de raadsleden, die blijkens berichten in de media klagen te weinig tijd te hebben om hun werk goed te kunnen doen.

Het gevolg van de doorverwijzing naar het college is dat tijdens de raadsvergadering geen enkele kritische vraag is gesteld over dit agendapunt, door geen enkel raadslid. Niemand die bijvoorbeeld opmerkt: “Er is onlangs een pilot gestart met hosts die er sinds december 2022 ook ’s nachts op toezien dat bezoekers van de Wallen geen overlast veroorzaken. Wat zijn de resultaten hiervan? Mogen wij de rapporten inzien?” Niemand...

Het college, dat vervroegde sluitingstijden als ‘oplossing’ ziet voor de drukte en beweerde overlast op de Wallen, gaat ons raadsadres beantwoorden nadat zij de maatregelen zonder tegenspraak of kritische noot vanuit de raad heeft kunnen doorvoeren. Het besluit is al genomen, terwijl de ‘afhandeling’ van ons raadsadres nog wel even op zich laat wachten.

Eerder sluiten in het weekend

Horecabedrijven op de Wallen moeten vanaf 1 april a.s. twee jaar lang (een ongekend lange periode voor een ‘pilot’ zoals de maatregel is genoemd) eerder sluiten in het weekend. Het zijn de beste en meest lucratieve uren van de dag. Voor sekswerkers betekent de maatregel dat zij midden in de nacht op straat staan, omdat de ramen niet meer om 06.00 uur mogen sluiten als het openbaar vervoer weer rijdt, maar om 03.00 uur moeten sluiten. En dat om een nog altijd onbekend aantal klagende wallenbewoners nachtrust te gunnen, want zo is de maatregel door het college gemotiveerd.

Hoeveel daadwerkelijke bewoners op de Wallen het college met de vervroegde sluitingstijden van dienst wil zijn, heeft het college nimmer aangegeven. Zijn dit er twee, twintig of tweehonderd? Het college doet daar geen uitspraak over. Nog afgezien van het feit dat de maatregelen die per 1 april ingaan, niets maar dan ook niets aan de bezoekerssituatie zal veranderen, en het horecaondernemers en sekswerkers alleen heel veel geld gaat kosten.

Over klagers gesproken: wie zijn dit en hoe lang wonen deze twee, twintig of tweehonderd personen in de buurt? Hebben zij wel recht van spreken? Is daar onderzoek naar gedaan? Waarschijnlijk niet. Er is nimmer aan alle daadwerkelijke bewoners van de Wallen gevraagd op welke wijze de kennelijk ervaren overlast door ongaangepast gedrag van een klein deel van de bezoekers het beste kan worden aangepakt.

- A. Door de eeuwenoude prostitutiefunctie te verplaatsen naar een ander stadsdeel;
- B. Door de sluitingstijden van raambordelen en horecabedrijven te beperken; of...
- C. Door op de Wallen eindelijk eens consequent op te treden tegen onaangepast gedrag en regels streng te handhaven. Niet door 6 hosts in het weekend te laten rondlopen maar door 120 extra politiemensen en handhavers in te zetten.

Deze keuze heeft de gemeente voorafgaand aan het besluit nooit aan bewoners voorgelegd. En ook niet aan ondernemers en hun personeel. Het zogeheten 'Binnenstad offensief' van burgemeester Van der Laan heeft jaren geleden aangetoond dat het onder C genoemde, écht zoden aan de dijk zet. Nadat het Binnenstad Offensief van start was gegaan met de inzet van aanmerkelijk meer politie en handhaving, werd door bewoners alleen nog geklaagd over te grote groepen rondleidingen, waar destijds overigens niet tegen kon worden opgetreden vanwege toenmalige wet- en regelgeving.

Toch moeten horecabedrijven vanaf 1 april in het weekend eerder sluiten en staan sekswerkers om 03.00 uur op straat, midden tussen de straatdealers en ander gespuis waar niet of nauwelijks tegen wordt opgetreden. Wat denkt het college hiermee te bereiken? Wil het college horecaondernemers, raamexploitanten en sekswerkers op deze manier soms uitroken? Is dat de bedoeling? Hen met telkens nieuwe regels zo murw maken, dat ze uit eigen beweging hun biezen pakken en uit de buurt vertrekken of failliet gaan?

"Afwachten en uitroken" is namelijk een beleid dat een clubje ambtenaren op het stadhuis daadwerkelijk en doelbewust toepast op ondernemers en bedrijven op de Wallen die hen onwelgevallig zijn, zo weten we inmiddels door Wob-stukken die met ons zijn gedeeld. Uw raad werkt daar gewoon aan mee, aan dat "uitroken", door een decennialang bestaande maar ineens als ongewenst beschouwde bestemming van panden op de Wallen te verbieden terwijl er een gerechtelijke procedure loopt van een nieuwe uitbater/exploitant wiens vergunningaanvragen in 2021 buiten behandeling zijn gesteld. Dat kan alleen op de Wallen.

De rechtbank heeft daar recent een stokje voor gestoken. Zie: ECLI:NL:RBAMS:2022:7921. De gemeente is echter – niet heel verrassend – in beroep gegaan tegen de uitspraak van de rechtbank. Niet haar verlies nemen maar doorprocederen zo lang het kan, zo lijkt de insteek te zijn van de gemeente. En dat allemaal op kosten van de gemeenschap.

Dat komt toch heel dicht bij “uitroken” zoals ambtenaren blijkens Wob-stukken al in 2013 onderling over de verkopende ondernemer en zijn bedrijven op de Wallen hebben gesproken. Dat staat je dus als ambitieuze nieuwe ondernemer te wachten als je een bedrijf en wat panden op de Wallen wil overnemen. Het is om je dood te schamen. Het duurt helaas nog wel even voordat wij de kopende ondernemer als nieuw lid van BIZ Burgwallen kunnen begroeten.

Draagvlak

Als bestuur van BIZ Burgwallen krijgen wij zo langzamerhand de indruk dat ondernemers met een bedrijf op de Wallen ongelijk worden behandeld ten opzichte van andere ondernemers in de stad. Er worden in dit gebied telkens nieuwe regels bedacht en opgelegd. Op al hetgeen wij daar gemotiveerd namens ondernemers tegenin brengen, ligt op het stadhuis al een standaard antwoord klaar: NEE.

Wij hebben sterk de indruk ten prooi te zijn gevallen aan een ambtelijk apparaat dat sterk regie voert op dit dossier en wordt aangestuurd door oude bekenden uit de Project 1012 periode. De rekenkamer heeft destijds geconcludeerd dat dit ingrijpende 10-jaar lang durende project haar doelstellingen niet heeft bereikt. Dat zal tot grote frustratie hebben geleid bij ambtenaren die nauw betrokken waren bij Project 1012 en inmiddels zijn opgeklommen naar een dusdanige positie op de gemeentelijke ladder, dat zij die doelen, zoals het sluiten van nog meer raambordelen, alsnog trachten te verwezenlijken via de ‘Aanpak Binnenstad’.

Voorgestelde verbeteringen van onze kant die de buurt ten goede komen worden, net als tijdens Project 1012, genegeerd. Al valt er, behalve op het punt van handhaving, niet zoveel te verbeteren. Een ingrijpende transitie van de oude binnenstad zoals de gemeente in de ‘Aanpak Binnenstad’ voor staat, ligt dan ook helemaal niet voor de hand.

Bestuurders van de stad (burgemeester, wethouders en stadsdeelvoorzitters) lijken zichzelf in een afhankelijke positie te hebben gemanoeuvreerd. Ze moeten, na gekleurde adviezen van ambtenaren met een eigen agenda en een sterke censuur, keuzes maken en beslissingen nemen die de toets van een transparant democratisch proces niet kunnen doorstaan.

De ondoorzichtige wijze waarop het beleid ten aanzien van de Wallen vormt krijgt, past niet in een vrije stad als Amsterdam. Bestuurders lijken door ambtenaren te worden gemanipuleerd en te worden ingezet als marionetten als er via de media (lees: Het Parool) draagkracht wordt gezocht voor de plannen. De visie van de ondernemers op de Wallen, die alle achter bureautafels bedachte maatregelen maar moeten slikken, lijkt er niet toe te doen.

Bij een door de gemeente georganiseerde inspraakronde op 15 december 2022 tijdens de vergadering van de Commissie AZ over de sluitingstijden, zijn uitsluitend bewoners aan het woord geweest. Aan ondernemers die ook wilden inspreken is te verstaan gegeven dat dit niet mogelijk was omdat dit aan slechts 4 personen was voorbehouden, allen bewoners.

Door zo te blijven handelen tast de gemeente op enig moment het draagvlak aan van een BIZ, die zij nota bene via wettelijke regelgeving subsidieert en stimuleert. Ambtenaren die wij regelmatig spreken beschouwen BIZ Burgwallen min of meer als een verlengstuk van de gemeente om reeds vastgesteld gemeentebestuur aan de man te brengen. Dat is echter niet de functie en het doel van een BIZ.

Sommige BIZ-leden hebben aan het bestuur al laten doorschemeren: jullie krijgen niks voor elkaar bij de gemeente. En geef ze eens ongelijk. Dat leden beginnen te twifelen aan het nut van BIZ Burgwallen, is dan ook niet gek. Als vrijwel al onze voorstellen, ideeën of bezwaren telkens door de gemeente worden afgewezen of weggewimpeld, vragen leden zich terecht af waarvoor ze eigenlijk een BIZ bijdrage betalen.

Het hebben en tonen van respect voor ondernemers op de Wallen begint met het met interesse lezen van onze brieven en raadsadressen en door in gesprek te gaan met ons. Waarom moeten initiatieven om gesprekken te voeren altijd van ondernemers komen en niet van raadsleden? Waarom zoekt een raadslid zelf niet eens contact met ons om te spreken over de situatie in onze buurt en om erachter te komen hoe wij er tegenaan kijken. Naar aanleiding van de brieven die wij insturen en de Woo-verzoeken die wij indienen, die wij delen met de raadsleden, zou je dat toch mogen verwachten.

De eerste en oudste uitgaansbuurt van de stad

Het Wallengebied is niet zomaar een wijk. Het is de eerste en oudste uitgaansbuurt van de stad, waar eeuwen geleden een mix van herbergen, bars en prostitutie zorgden voor vermaak, ook al drammen een paar klagers dat het een woonwijk is of moet worden. Dat het Red Light District de bekendste uitgaansbuurt is van Amsterdam is bekend in de hele wereld, en dat weet de gemeente heus ook wel.

Niet voor niks worden de Wallen vaak door de gemeente in één adem genoemd met het Leidseplein en het Rembrandtplein als het gaat om regels en/of maatregelen die in uitgaansgebieden (gaan) gelden. Zie bijvoorbeeld de visuele weergave van de 'korte termijnmaatregelen 2019' om de overlast op de Wallen en de uitgaanspleinen te verminderen. De Wallen waren al een uitgaansgebied toen het Leidse- en Rembrandtplein nog niet eens bestonden.

Ontwikkeling in de afgelopen 40 jaar

De afgelopen 40 jaar hebben de Wallen een behoorlijke ontwikkeling doorgemaakt. In de jaren '80 maakten dealers en junkies een groot deel van het Wallengebied onveilig. Er was toen niemand op het stadhuis die klaagde dat Amsterdammers zo weinig op de Wallen kwamen.

In de jaren '90 maakten volgens een rapport van de Parlementaire enquêtecommissie opsporingsmethoden Van Traa 16 criminelen of criminele groeperingen de dienst uit op de Wallen. De politie had er niets meer te vertellen, zo werd in het rapport door criminologen gesuggereerd. Na het verschijnen van het Van Traa-rapport werd door de gemeente een heuse Wallenmanager aangesteld om orde op zaken te stellen. Voor de landelijke politiek was de beweerde situatie op de Wallen aanleiding om het wettelijk mogelijk te maken om vergunningen te kunnen weigeren of in te trekken als voldoende aannemelijk kon worden gemaakt dat een ondernemer op enigerlei wijze in verband staat met door hemzelf of door een ander gepleegde strafbare feiten. Dat had wat voeten in de aarde, maar die wet is er gekomen en kennen we als de Wet Bibob. De wet is als eerste toegepast in Amsterdam, om het sluiten van ramen te bewerkstelligen op de Wallen. Dat was overigens niet met succes.

Vervolgens werd 'vrouwenhandel' het narratief van de gemeente om ondernemers op de Wallen en de buurt in een kwaad daglicht te stellen. In zijn in 2005 verschenen boek 'Nieuw Amsterdam' stelde toenmalig PvdA-wethouder Lodewijk Asscher: *"Wat mij betreft wordt de raamprostitutie in Amsterdam actief ontmoedigd. Liever een toeristenattractie minder dan medeplichtigheid aan misbruik van vrouwen."*

Eind 2007 initieerde Asscher, aangespoord door een handvol klagende bewoners die waren verenigd in het toenmalig Integraal Burgwallen Overleg (IBO), het zogeheten Project 1012.

Hardwerkende ondernemers en hun bedrijven op de Wallen werden in gemeentelijke stukken bestempeld als 'criminogeen'. Daarmee werd bedoeld dat de betreffende ondernemers en/of hun bedrijven volgens de ambtenaren die de brieven en rapporten opstelden, criminaliteit zouden aantrekken. Deze als 'criminogeen' aangeduide bedrijven, waaronder raambordelen en coffeeshops, moesten daarom van de Wallen verdwijnen. Dan zou de criminaliteit ook vanzelf verdwijnen.

Op 11 oktober 2008 zette Het Parool de schijnwerper op de wethouder die de Wallen wel even zou opschonen, wiens adagium luidde: "Wie tegen mij is, is vóór vrouwenhandel"

de republiek amsterdam

amsterdam 29

Wie tegen mij is, is vóór vrouwenhandel

Als één veelbelovende politicus in Amsterdam rondloopt, is het Lodewijk Asscher. Vriend en vijand zijn het daarover eens. Goed in het debat, slim, niet bang grote onderwerpen aan te pakken – en bovendien heeft hij nog een idee hoe de wereld in elkaar moet zitten. Hij gaat niet eens gebukt onder de loodzware portefeuilles waarmee hij zich heeft opgezadeld, van het achterblijvende onderwijs en de chaotische jeugdzorg tot de falende inburgering.

Des te opvallender is het als hij in de gemeenteraad in problemen komt. Toch gebeurde dat woensdag tijdens de algemene beschouwingen, die nog steeds wat balbakken poging van Amsterdam Den Haag te imiteren.

Het ging over het misschien wel gevoeligste onderwerp uit Asschers takenpakket en één van de meest ambitieuze van dit college: het aanpakken van de Wallen. Asscher wil gaan en heeft geen behoefte aan kritiek. "Er zijn partijen die vinden dat ik te hard ga met het aanpakken van misstanden," zei Asscher. Hij doelde erop dat diverse partijen commentaar hadden geleverd op de aankoop van prostitutiepanden in het Singelgebied. "U zult begrijpen dat ik dat zo opvat."

GroenLinks en de VVD reageerden gebreken, waarop Asscher enigszins inbond. Hij had niet willen suggereren dat deze partijen misstanden oogluikend toestaan. Maar wat zat achter zijn uithaal? Misschien was het een verkeerd uitgevallen grap. Niet zo slim dan, want Asscher heeft de steun van maanden geleden in een debat over D66 had gezegd. Die partij had het gewaagd niet met de plannen van Asscher in stemmen. "D66 is blijklaar voor harddrugs en vrouwenhandel. Dat is een ultra-liberale lijn." D66 reageerde toen laconiek met de opmerking dat Asscher wel beter weet.

Het jaar daarvoor had Femke Halsetra, fractievoorzitter van GroenLinks in de Tweede Kamer, gesuggerend dat de overheid prostituties

ze geven *Project 1012*, het saneren van de Wallen, het karakter van een kruistocht, een *war on sex*, zoals D66 het project heeft gekoopt. Voor nuances is geen plaats meer, Asscher heeft de *moral high ground* ingenomen, en zoals George Bush kan vertellen, is het daar eenzaam.

Nu is Asscher realistisch genoeg om een totale uitbanning van de raamprostitutie niet op de agenda te zetten. Voorlopig zal vijftig procent moeten verdwijnen, als het aan hem ligt. Dat sluit natuurlijk niet uit dat meer ramen moeten verdwijnen als misstanden blijven bestaan. Niet zo lang geleden zei Asscher nog dat er voor hem geen minimumaantal is.

Het was misschien jammer dat Asscher vorige maand niet bij de bijeenkomst van deskundigen over prostitutie was die de gemeenteraad had georganiseerd. Hij had kunnen luisteren naar een scala van betrokkenen, van de Rode Draad tot een medewerker van het Amsterdams coördinatiepunt mensenhandel. Allen vonden ze het sluiten van ramen niet de oplossing. Het handhaven van de regels, betere controle en ook het creëren van alternatieven voor vrouwen die

Lodewijk Asscher

FOTO: J. VAN BREDEN

het vak willen verlaten, zijn in hun ogen betere opties.

Hij had ook de wijze raad van Harold van Gelder, die bij de Nederlandspolitie werkt, kunnen aanhooren. "Hij adviseert de raadsleden niet te reageren vanuit emotie, al heeft het onderwerp een emotionele lading," zoals het verslag droogjes noteert. Gemakkelijker gezegd dan gedaan, zelfs voor Asscher.

ADDIE SCHULTE

Project 1012 resulteerde er uiteindelijk in dat veel raambordelen en coffeeshops sinds 2008 van de Wallen zijn verdwenen; opgekocht door de gemeente of door gemeentelijke partners, danwel uitgerookt.

In het St. Annenkwartier, dat juist bij uitstek geschikt is voor raamprostitutie, werd dit tegen ieders zin geheel uitgebannen. Benadeelde exploitanten konden eventueel door de gemeente opgekochte ramen terugkrijgen op de Oudezijds Achterburgwal, dat door de gemeente werd aangeduid als "concentratiegebied". Dit ondoordachte gemeentebestuur heeft ertoe geleid dat de raamprostitutie op de Wallen thans vrijwel geheel is geconcentreerd op de Oudezijds Achterburgwal en de zijstegen en de drukte daar, overigens niet alleen daarom, is toegenomen.

Drukke

De drukke op de Wallen is anno 2023 het grootste probleem waar de stad mee te kampen heeft, zo doet het college voorkomen. Als je ziet waar we vandaan komen, is de huidige situatie eerder een teken van vooruitgang. Dat de buurt sinds de jaren '80 een positieve ontwikkeling heeft doorgemaakt, lijkt de gemeente echter niet te beseffen.

Het is niet alleen in Amsterdam drukker geworden door de toename van het aantal buitenlandse toeristen en dagjesmensen die de stad bezoeken. Andere aantrekkelijke Europese steden ervaren zonder de Wallen precies hetzelfde.

Dat komt onder meer door de goedkope vluchten en doordat veel bewoners hun huizen zijn gaan verhuren aan toeristen. In Amsterdam verleent de gemeente aan bewoners nog steeds vergunningen voor vakantieverhuur, ook in het Wallengebied.

Niet alleen ondernemers op de Wallen hebben baat bij drukke. Het Rijksmuseum krijgt 3.5 miljoen bezoekers per jaar. Voor het Anne Frank huis aan de Prinsengracht staan dagelijks lange rijen met bezoekers/toeristen te wachten om naar binnen te kunnen. In de hoofdstad vinden de meeste congressen en evenementen plaats die vele duizenden bezoekers trekken, zowel uit binnen- als uit het buitenland. Het Amsterdam Dance Event telde vorig jaar maar liefst 450.000 bezoekers.

In een promotiefilmpje laat iAmsterdam, het marketingbureau van de gemeente, zien wat je in Amsterdam allemaal kunt doen met € 1.000. Om inzicht te krijgen hoe de gemeente meer bezoekers naar de stad heeft gelokt, loont het de moeite om dat filmpje eens te bekijken: https://www.youtube.com/watch?v=D_Yj4V_WzQo&feature=youtu.be

In landen om ons heen worden ondernemers geholpen en gesteund door de overheid om de drukke in goede banen te leiden. Ondernemers zorgen namelijk voor de inkomsten voor de stad. Maar aan ondernemers op de Wallen worden alsmaar meer beperkingen opgelegd. Waarom? Het centrum van Londen, Parijs, Venetië en Praag is nu ook drukker dan 10 jaar geleden. Oude binnensteden vormen nu eenmaal de magneet voor toeristisch bezoek, en niet prostitutie zoals op het stadhuis wordt gedacht.

De Amsterdammer

Wie denkt dat het drukke-probleem op de Wallen is opgelost als de raambordelen eerder sluiten of als prostitutie wordt verplaatst naar een ander stadsdeel, heeft het mis. Door de hoofdstedelijke politiek wordt ook vaak geroepen dat de Wallen moeten worden teruggegeven aan 'de Amsterdammer'. Die zouden onze buurt mijden. Ook dat is onzin. De Wallen worden wel degelijk door veel Amsterdammers bezocht. Alleen zijn Amsterdammers niet meer afhankelijk van het centrum om te winkelen en om uit te gaan zoals vroeger.

Aantrekkelijke winkels, restaurants en cafés zijn nu ook te vinden in andere stadsdelen, waar veel Amsterdammers hun vertier zoeken. Dus komen er tegenwoordig naar verhouding meer toeristen dan Amsterdammers naar de oude binnenstad. Dat is heus niet zo'n ramp als de gemeente het doet voorkomen.

In De Telegraaf stelde D66-fractievoorzitter Ilian Rooderkerk onlangs dat 'De Wallen uit de middeleeuwen moeten worden gehaald'. Het is gewoon lachwekkend hoe er kennelijk op het stadhuis wordt gedacht over de Wallen. Het is typisch een uitspraak van een politica die zich wil laten gelden in de media zonder zich te hebben verdiept in hetgeen waarover zij spreekt, in dit geval de bewogen geschiedenis van de Wallen.

Bewoners van de Wallen, onze burens, zijn over het algemeen positief over de buurt. Het zijn vaak mensen die zelf in het gebied werkzaam zijn of een andere warme connectie hebben met de buurt. Er wonen ook veel studenten in het Wallengebied. Die hebben het hier reuze naar hun zin gelet op de feesten en partijen die zij organiseren.

Alleen de straten waar de raambordelen zijn gesaneerd, worden als 'onveilig' beschouwd. In het zogeheten 'Leefbaarheidspanel', waar bewoners zich uitlaten over de buurt, worden het St. Annenkwartier en de Geldersekafe met naam en toenaam genoemd waar het 'onveilig' zou zijn. De Oudezijds Voor- en Achterburgwal, waar de raambordelen zich bevinden, worden daarentegen door bewoners tot op zekere hoogte 'veilig' gevonden.

Klagers die daadwerkelijk in het drukke deel van het Wallengebied wonen zijn op één hand te tellen. Het zijn beroepsklagers, mensen die klagen over alles en zelfs met fake accounts reageren op berichten die op onze social media verschijnen. Het merendeel van de klachten over drukte en overlast op de Wallen komt van personen die eerst een eindje moeten lopen om de Wallen te bereiken. Het zijn bewoners die raamprostitutie niet meer van deze tijd vinden en zich hebben aangesloten bij de actiegroep 'Stop de Gekte' van oud-stadsdeelvoorzitter Els Iping (PvdA). Zij klagen over een buurt/straat/gebied waar zij niet eens wonen. Dat geldt ook voor Iping zelf die zich er in interviews op voorstaat dat zij midden op de Wallen woont, wat niet het geval is. Zij is woonachtig aan de Kloverniersburgwal, op het adres waar Stichting Stop de Gekte is gevestigd, op grote afstand van het kerngebied waarvoor de maatregelen gelden.

Sekswerkers

De grootste slachtoffers van de maatregelen die 1 april ingaan zijn de sekswerkers. Bij het aantreden van het vorige college in 2018 hadden de coalitiepartijen nog de mond vol over het verbeteren van de positie van sekswerkers en het betrekken van sekswerkers bij het prostitutiebeleid van de stad. Van die ambitie lijkt niets meer over.

Zonder de visie van sekswerkers die werkzaam zijn op de Wallen (en die daar helemaal niet weg willen!) te betrekken in de gemeentelijke overwegingen, is besloten tot het ontwikkelen van een erotisch centrum in een ander stadsdeel met als doel om sekswerk van de Wallen daar naartoe te verplaatsen. Dat zou de Wallen zogenaamd ontlasten.

Het is nog steeds onduidelijk hoe dit proces precies is gelopen. De burgemeester had vijf toekomstscenario's voorgespiegeld voor de raamprostitutie op de Wallen, waarvan een erotisch centrum buiten het Wallengebied slechts één van de scenario's was. Alle scenario's zouden tegen het licht worden gehouden en worden onderzocht, zo werd benadrukt. Het besluitvormingsproces waarin een erotisch centrum in een ander stadsdeel als 'winnaar' uit de bus kwam, is echter – ondanks alle door de gemeente overgelegde en geanonimiseerde Wob-stukken – nog steeds in nevelen gehuld. Sekswerkers en raamexploitanten die hun mening over het plan om een erotisch centrum ergens anders in de stad te bouwen niet onder stoelen en banken hebben gestoken, zijn gehoord en vervolgens voor een voldongen feit geplaatst. Het Prostitutie Informatie Centrum (P.I.C.) heeft niet of nauwelijks een stem gekregen in de plannen van de gemeente.

De gesprekken met ambtenaren waren een schijnvertoning, zo vonden alle gehoorde sekswerkers en raamexploitanten. Het besluit stond al vast. Iets waar de gemeente wel vaker een handje van heeft. Het gelegenheid geven voor inspraak is dan in feite schijninspraak.

De gemeente heeft grote ambities maar beschikt zij wel over voldoende geld die ambities te verwezenlijken. Bijvoorbeeld om gedupeerde bordeelhouders uit te kopen of om planschade uit te keren als panden hun bordeelfunctie verliezen? Geen raadslid heeft zich daar druk om gemaakt tijdens de openbare discussies over het erotisch centrum, dat er kennelijk hoe dan ook moet komen. Zijn de raadsleden soms op de hoogte van het geheime overleg hierover dat heeft plaatsgevonden met de in opspraak geraakte landsadvocaat Pels Rijcken? In aanloop naar dat overleg hebben ambtenaren (kennelijk in opdracht van de burgemeester of van het college) langs verschillende 'sporen' becijferd hoeveel planschade het de gemeente per bordeelraam gaat kosten indien wordt besloten om ramen op de Wallen te sluiten. Zijn die bedragen meegenomen in de begroting van het geplande erotisch centrum?

Er is tevens een raming gemaakt van de kosten van het sluiten van alle ramen op de Wallen. Zijn de raadsleden hiermee bekend? In de openbaar gemaakte Wob-stukken zijn ze zwartgelakt.

Raming kosten sluiten alle ramen op Wallen

Er zijn op dit moment 330 ramen⁵ op de Wallen, een zeer grove raming van de kosten voor het sluiten van al deze ramen via het ruimtelijke spoor komt neer op circa [REDACTED] euro (circa [REDACTED] per raam x 330 ramen)⁶.

1 april

Op 1 april gaan op de Wallen de vervroegde sluitingstijden in het weekend in. De raambordelen moeten om 03.00 uur dicht. Het geld voor hun levensonderhoud moeten sekswerkers dan in een kortere tijd zien te verdienen. Op het moment dat horecabedrijven op de Wallen eerder moeten sluiten valt voor sekswerkers de zo belangrijke sociale controle vanuit de omringende cafés weg. Heeft de raad zich dat gerealiseerd?

Sekswerk is een kwetsbaar beroep, en op de Wallen zijn legale en gewilde werkplekken te vinden waar sekswerkers hun beroep veilig kunnen uitoefenen. Legale alternatieven zijn er haast niet. Door de maatregelen gaan sommige sekswerkers toch naar andere wegen zoeken om het vak uit te oefenen, zoals verboden thuiswerk of in het illegale circuit wat in de coronaperiode gebeurde, met alle risico's van dien zoals overvallen, gijzelingen en intimidaties.

In 2014 was er ook een plan om de sluitingstijden van raambordelen te vervroegen. Toen is wél geluisterd naar sekswerkers waarmee gesprekken zijn gevoerd, onder meer door toenmalig burgemeester Van der Laan.

Die had wél begrip voor de argumenten en gevaren voor sekswerkers bij een vroegere sluitingstijd. Omwille van hun veiligheid is de sluitingstijd van raambordelen toen bewust gehandhaafd op 06.00 uur, een tijdstip waarop het openbaar vervoer weer rijdt.

De huidige burgemeester beweert te streven naar een positieverbetering van sekswerkers. Dat blijkt niet uit haar daden. Daar maken de sekswerkers zich druk om. Tijdens een vergadering Algemene Zaken waarin de vervroegde sluitingsgtijden zijn voorgesteld, gaf de burgemeester aan dat de huidige generatie sekswerkers niet meer de sekswerkers zijn van vroeger. Als studente zou de burgemeester een keer hebben gezien dat een sekswerker op de Wallen een emmer water over iemand heen gooide die te lang naar haar keek. Althans, dat vertelde de burgemeester tijdens de vergadering, suggererend dat de sekswerkers die tegenwoordig achter de ramen staan minder sterk in hun schoenen zouden staan.

Met dit voorbeeld gaf de burgemeester blijk weinig kennis van zaken te hebben. Door de huidige APV-regels kunnen en mogen sekswerkers niet meer optreden tegen lastige bezoekers zoals zij vroeger wel eens deden, omdat dit zomaar sluiting van het raambordeel kan betekenen. Een gevaar dat vroeger niet bestond. Vandaag de dag wordt de raamexploitant verantwoordelijk gehouden ingeval een sekswerker zoiets zou doen met een langslappende toerist.

Een groot punt van zorg bij het instellen van een vervroegde sluitingstijd voor sekswerk is de aanwezigheid van straatdealers die sekswerkers nu al vaak lastig vallen als zij aan het werk zijn. De huidige generatie dealers is agressief, laat zich niet aanspreken. Dat weet de politie ook, die vanwege capaciteitsproblemen binnen de eigen organisatie niet meer permanent aanwezig is op de Wallen.

Als de maatregelen 1 april van kracht worden, staan sekswerkers om 03.00 uur op straat, midden tussen de dealers waar niet tegen wordt opgetreden. Waarom is onze waarschuwing en die van sekswerkers en raamexploitanten niet serieus genomen tijdens de besluitvorming? Is dit de weg die de gemeente wil bewandelen om sekswerk en raamprostitutie op de Wallen “uit te roken” of “onhoudbaar” te doen lijken?

ISA Security Hosts

Sinds december 2022 lopen in het weekend ISA Security Hosts door het Wallengebied, óók 's nachts. Het betreft een proefperiode.

De wekelijkse verslagen van de hosts laten zien hoe de werkelijke situatie is op de Wallen. Na 02.00 uur is het doorgaans al rustig op de gracht. Er zijn weinig tot geen incidenten. Het publiek trekt van de grachten naar de Warmoestraat.

De hosts geven zelf aan dat het na 04.00 uur (soms al na 03.00 uur) niet meer nodig is om aanwezig te zijn in de buurt. Zij beëindigen hun shift dan voortijdig. Een gerechtvaardigde vraag is waarom raambordelen om 03.00 uur moeten sluiten als van overlast geen sprake is.

Overigens kunnen een zestal hosts weinig uitrichten als wél sprake is overlast, bijvoorbeeld van straatdealers. Dit laatste is al jaren een hardnekkig en steeds groter wordend probleem in het Wallengebied. De ISA hosts zijn hier machteloos tegen, evenals de reguliere security van bedrijven. Ze mogen zelf niets ondernemen maar moeten 112 bellen en naar de politie vragen, zo is met hen afgesproken. Het is de knulligheid ten top. Als er midden op de Wallen een volledig geoutilleerd en met voldoende capaciteit bezet politiebureau zou zijn, kon er snel opvolging worden gegeven aan zo'n oproep. Maar dat is er niet. De politiebureau's die er waren zijn verdwenen. Het duurt vaak een kwartier of langer voordat politie verschijnt, áls er al politie verschijnt. Dan zijn de straatdealers, die zich onaantastbaar wanen doordat zelden tegen ze wordt opgetreden, ondertussen al lang naar een andere plek gelopen. Het is dweilen met de kraan open.

Toch zorgen de hosts van ISA voor een veiliger gevoel op de Wallen, zowel bij bewoners als bij ondernemers. BIZ Burgwallen is zeer tevreden over hun inzet en ziet graag dat de ISA Security Hosts 7 dagen in de week worden ingezet.

Wij raden alle raadsleden die zich bemoeien met of betrokken zijn bij het Wallenbeleid van de gemeente aan om de rapporten van ISA Security vanaf 2 december 2022 tot heden op te vragen en te bestuderen. Daaruit blijkt dat een goede en noodzakelijke fundering onder de maatregelen die op 1 april a.s. ingaan, ontbreekt. Uit het onderzoek dat de gemeente in april/mei 2022 door onderzoeksbureau Enneüs op de Wallen heeft laten uitvoeren, bleek al eerder dat er 's nachts niet of nauwelijks overlast is vanwege 'de prostitutieramen'. Op pagina 34 van het onderzoeksrapport van het Enneüs-rapport staat vermeld:

Uit de kwalitatieve notities rond sluitingstijd kan worden afgeleid dat de overlast mogelijk samenhangt met de hogere mate van dronkenschap dat op straat geobserveerd wordt. Na 04.00 uur, wanneer de meeste horeca gesloten is maar nog bijna de helft van de prostitutieramen geopend zijn, neemt het aantal overlastgevende gedragingen sterk af. Dit geeft de indruk dat de overlast voornamelijk te relateren is aan de horeca en in mindere mate aan de prostitutieramen. Rond 06.00 uur, als ook de prostitutieramen sluiten, zijn er zeer weinig bezoekers in het gebied en is er vrijwel geen geobserveerde overlast meer

Er is dus geen reden om de sluitingstijd van raambordelen te vervroegen van 06.00 uur naar 03.00 uur. Een maatregel die bovendien zeer nadelig is voor de positie van sekswerkers.

Desondanks is willens en wetens, met instemming van uw raad, hiertoe besloten. Wij vinden dat onbegrijpelijk.

Bijgesloten treft u nogmaals ons raadsadres dat u op 21 december 2022 voor afhandeling heeft doorgezonden naar het college. Wij verzoeken u onze visie en argumenten alsnog of opnieuw tot u te nemen.

Afsluitend vertrouwen wij erop dat u deze brandbrief én de bijlagen met volle aandacht leest en dat dit tot nieuwe inzichten zal leiden. Raadsleden die naar aanleiding van deze brief nader geïnformeerd willen worden over de werkelijke situatie in het Wallengebied, staan wij graag te woord. Zij kunnen mailen naar info@burgwallen.nl voor een afspraak.

Hoogachtend,

Frits Voet
voorzitter

Bijlage: raadsadres d.d. 14 december 2022, inclusief bijlage